

Tekintsük a feladatot megoldottnak! Messe a keresett egyenes az OC sugarat az M , a BC ívet pedig az E pontban! Legyen $AM = x$ (1. ábra).

1986-09-260-1.eps

1. ábra

Ha az x hosszúságú szakaszt meg tudjuk szerkeszteni, akkor a feladatot lényegében megoldottuk, hiszen az A középpontú x sugarú kör a CD átmérőn kimetszi az M pontot, és AM a megfelelő egyenes lesz.

Az ABE és AMO háromszögek hasonlóak, mert szögeik megegyeznek. A megfelelő oldalaik arányára kapjuk, hogy

$$\frac{AE}{AB} = \frac{AO}{AM} \quad \text{azaz:} \quad \frac{x+d}{2} = \frac{1}{x}.$$

Rendezve:

$$x^2 + dx - 2 = 0.$$

Ennek az egyenletnek csak a pozitív megoldását keressük, ezért:

$$x = \frac{-d + \sqrt{d^2 + 8}}{2}.$$

Ezután d ismeretében a $\sqrt{d^2 + 8}$ szakasz, és így x is könnyen szerkeszthető (2. ábra).

1986-09-261-1.eps

2. ábra

Mivel a fenti lépések megfordíthatók, a kapott x szakasszal szerkesztett M pontra $ME = d$, tehát valóban a megoldást kapjuk.

A feladatnak nyilván csak akkor lehet megoldása, ha

$$(1) \quad 0 \leq d \leq 1.$$

Ekkor egyszerű számolással adódik, hogy

$$1 \leq \frac{-d + \sqrt{d^2 + 8}}{2} \leq \sqrt{2},$$

tehát az A középpontú x sugarú kör metszi – $ad = 1$ esetben pedig O -ban érinti – az OC szakaszt, vagyis ha (1) teljesül, akkor a feladatnak létezik, mégpedig csak egy megoldása.